

CE îmbunătățește previziunile privind creșterea economiei UE, în contextul unor provocări persistente

Comisia Europeană a îmbunătățit luni estimările privind creșterea PIB-ului UE și în zona euro în acest an și anul viitor, conform previziunilor economice de primăvară.

Economia europeană continuă să dea dovadă de reziliență într-un context global dificil. Scăderea prețurilor la energie, reducerea constrângerilor legate de oferta și o piață puternică a forței de muncă au susținut o creștere moderată în primul trimestru al anului 2023, eliminând temerile legate de o recesiune. Acest început, mai bun decât se preconizase, ridică perspectivele de creștere pentru economia UE la 1% în 2023 (comparativ cu 0,8% în previziunile intermediare din iarnă) și la 1,7% în 2024 (comparativ cu 1,6% în previziunile din iarnă), arată forumul european.

Revizuirile în sens ascendent pentru zona euro sunt de o amploare similară, creșterea PIB-ului fiind estimată în prezent la 1,1% în 2023, respectiv la 1,6% în 2024. Pe fondul presiunilor persistente asupra prețurilor de bază, inflația a fost, de asemenea, revizuită în sens ascendent comparativ cu scenariul din iarnă, ajungând la 5,8% în 2023 și la 2,8% în 2024 în zona euro.

Conform estimării-semnal preliminară a Eurostat, PIB-ul a crescut cu 0,3% în UE și cu 0,1% în zona euro în primul trimestru al anului 2023. Potrivit principalilor indicatori, această creștere ar urma să continue fără întreruperi în trimestrul al doilea.

Economia europeană a reușit să limiteze impactul negativ al războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, făcând față crizei energetice prin diversificarea rapidă a aprovizionării și prin scăderea considerabilă a consumului de gaze. Reducerea semnificativă a prețurilor la energie se repercutează asupra întregii economii, conducând la scăderea costurilor de producție ale întreprinderilor. La rândul lor, consumatorii constată o scădere a facturilor la energie, deși consumul privat ar urma să se mențină la un nivel scăzut, întrucât ritmul de creștere a salariilor rămâne sub nivelul inflației.

Dat fiind că inflația rămâne ridicată, condițiile de finanțare ar urma să se înăsprească și mai mult, avertizează CE. Deși se aștepta ca BCE și alte bănci centrale din UE să se apropie de sfârșitul ciclului de creștere a ratelor dobânzii, este probabil că turbulențele recente din sectorul financiar vor spori presiunea asupra costurilor legate de credite și asupra accesului la acestea, încetinind ritmul de creștere a investițiilor, în special a celor din sectorul rezidențial.

După ce a atins un nivel maxim în 2022, inflația totală a continuat să scadă în primul trimestru al anului 2023, pe fondul unei reduceri bruste a prețurilor la energie. Inflația de bază (adică inflația totală, fără sectorul energetic și cel al alimentelor neprelucrate) se dovedește a fi însă mai persistentă. În luna martie, aceasta a atins un nivel record de 7,6%, dar se preconizează că va scădea treptat în cursul perioadei previzionate, pe măsura ce marjele de profit vor absorbi presiunile salariale mai mari și se vor înăspri condițiile de finanțare. Estimarea-semnal din luna aprilie privind indicele armonizat al prețurilor de consum din zona euro, publicată după data-limită a previziunilor de primăvară, indică o scădere marginală a ratei inflației de bază, ceea ce sugerează posibilitatea ca acesta să fi atins un nivel maxim în primul trimestru, conform previziunilor. Pe o bază anuală, în 2023, inflația de bază din zona euro ar urma să atingă o valoare medie de 6,1%, după care ar urma să scadă la 3,2% în 2024, rămânând peste nivelul inflației totale în ambii ani previzionați.

Reziliența economiei UE este consolidată în prezent de o piață a forței de muncă mai puternică decât oricând. Rata somajului din UE a atins un nou record de 6% în martie 2023, iar ratele de participare și de ocupare a forței

de munca au atins niveluri fara precedent.

Se asteapta ca piata fortei de munca din UE sa aiba doar o reactie moderata la ritmul mai lent al expansiunii economice. Cresterea ocuparii fortei de munca este estimata la 0,5% în acest an, dupa care ar urma sa scada la 0,4% în 2024. Se preconizeaza ca rata somajului va ramâne cu putin peste 6%. Ritmul de crestere a salariilor s-a accelerat de la începutul anului 2022, dar a ramas, pâna în prezent, cu mult sub nivelul inflatiei. Se preconizeaza cresteri salariale mai sustinute, pe fondul etanseitatii persistente a pietelor fortei de munca, al cresterilor puternice ale salariilor minime în mai multe tari si, în general, pe fondul presiunilor exercitate de lucratori pentru a-si redobândi puterea de cumparare.

În pofida introducerii unor masuri de sprijin pentru atenuarea impactului preturilor ridicate la energie, cresterea nominala puternica si eliminarea ultimelor masuri ramase din vremea pandemiei au determinat reducerea în continuare a deficitului public agregat al UE pâna la 3,4% din PIB în 2022. În 2023 si, mai pregnant, în 2024, scaderea preturilor la energie ar trebui sa le permita guvernelor sa elimine treptat masurile de sprijin în domeniul energiei, ceea ce va determina noi reduceri ale deficitului, pâna la 3,1% si, respectiv, 2,4% din PIB. Se estimeaza ca ponderea datoriei în PIB la nivelul întregii UE va scadea constant pâna sub 83% în 2024 (90% în zona euro), dar va ramâne peste nivelurile anterioare pandemiei. Se constata o mare eterogenitate a traiectoriilor bugetare din statele membre.

Desi inflatia poate sprijini îmbunatatirea finantelor publice pe termen scurt, acest efect se va disipa în timp, pe masura ce vor creste costurile de rambursare a datoriei si cheltuielile publice vor fi ajustate progresiv la nivelul mai ridicat al preturilor.

Potrivit Executivului european, o inflatie de baza mai persistenta ar putea limita în continuare puterea de cumparare a gospodariilor si ar putea impune un raspuns mai puternic în materie de politica monetara, cu ramificatii macrofinanciare ample. Mai mult decât atât, noi episoade de criza financiara ar putea conduce iarasi la cresterea aversiunii fata de risc, ceea ce va determina o înasprire mai pronuntata a standardelor de creditare decât se estimeaza în aceste previziuni. O orientare fiscala expansionista ar alimenta si mai mult inflatia, contracarând efectele masurilor de politica monetara. În plus, pot aparea noi provocari pentru economia mondiala ca urmare a turbulentelor din sectorul bancar sau a tensiunilor geopolitice mai ample. În ceea ce priveste aspectele pozitive, evolutiile mai favorabile ale preturilor la energie ar conduce la o scadere mai rapida a inflatiei totale, cu efecte de propagare pozitive asupra cererii interne. În fine, exista o incertitudine persistenta, determinata de invadarea în curs a Ucrainei de catre Rusia.

Publicarea previziunilor include, pentru prima data, o prezentare generala a caracteristicilor economice structurale, a performantelor recente si a perspectivelor pentru Ucraina, Moldova si Bosnia si Hertegovina, carora Consiliul le-a acordat, în iunie si decembrie 2022, statutul de tari candidate la aderarea la UE.